

Ovdaskuvlla oahppoplána

Lpfö 18

Skolverket

Ásahus (SKOLOFS 2018:50) ovdaskuvlla oahppoplána birra

Skuvladoaimmahaga neahttabáikkis gávdno
publikašuvdna PDF hámis viežžanláhkkái nuvtá:

www.skolverket.se/publikationer

ISBN: 978-91-7559-406-4

Illustrašuvdna: Tobias Flygar

Skolverket, Stockholm 2022

Sisdoallu

1. Ovdaskuvlla árvovuodđu ja bargu.....	4
Álggolaš árvvut	4
Ipmárdus ja olmmošlašvuhta	4
Áššálaš ja juohkebeallásaš.....	5
Dásseárvosaš skuvlejupmi	5
Ovdaskuvlla bargu	6
Fuolaheapmi, ovdáneapmi ja oahppan.....	9
Juohke ovdaskuvlla ovdáneapmi	10
2. Ulbmilat ja njuolggadusat	11
2.1 Norpmat ja árvvut.....	11
2.2 Fuolaheapmi, ovdáneapmi ja oahppan	12
2.3 Mánáid oassálastin ja váikkuhanvejolašvuhta.....	15
2.4 Ovdaskuvla ja ruovttut.....	15
2.5 Sirdašupmi ja ovttasbargu.....	16
2.6 Dárkkisteapmi, árvoštallan ja ovdáneapmi	17
2.7 Ovdaskuvllaoahpaheaddji ovddasvástádus oahpahusas.....	18
2.8 Rektora ovddasvástádus.....	18

1. Ovdaskuvlla árvovuodđu ja bargu

Álggolaš árvvut

Ovdaskuvla gullo skuvlavuogádii ja dan vuodđu lea demokratiija. Skuvlaláhka (2010:800) čujuha ahte ulbmilat skuvlejumis ovdaskuvllas lea viežžat ja ovddidit máhtu ja árvvuid. Skuvlejupmi galgá oalgguhit visot mánáid ovdáneami ja oahppama ja maid bistevaš hálu oahppat. Skuvlejumis lea dehálaš gaskkustit ja laktit árvvusatnin olmmošvuoigatvuođaide ja dehálaš demokrátalaš árvvuide mat leat vuodđun Ruota servodagas.

Juohkehas gii bargá ovdaskuvllas ferte barggus vuhtiiváldit eallima iehčanasvuoda, eaŋkilolbmo friddjavuoda ja integritehta, visot olbmuid dásseárvvu, dásseárvvu sihke nissoniid/nieiddaid ja dievdduid/bártneid gaskkas, ja maid solidaritehta olbmuid gaskkas. Ii oktage máná ovdaskuvllas galgga dárbbášit vásihit bilkideami dahje vealaheami sohkaheami geažil, sohkahealleidentitehta dahje sohkahealldovddaheami geažil, čearddalašvuoda geažil, jáhku dahje iežá jáhkuáddejumiid geažil, doaibmahehttehusa geažil, seksuála orientašuvnna geažil dahje agi geažil. Vealaheapmái rehkenasttojuvvo vealahit máná dahje soapmása máná lagasvuodas. Dakkárlágan tendeanssain vuostá galga árrjalaččat bargat.

Skuvlejupmi galgá leahkit demokrátalaš ja vuodđudit stuorit beroštumi ja ovddasvástádusa mánáin nu ahte sii árrjalaččat servet servodagas ja maid guoddevaš ovdáneamis, sihke ekonomálaččat, sosiálaččat ja biraslaččat. Guhkilmas ja globálalaš boahpteáigeperspektiiva galgá čalmmustuvvot skuvlejumis.

Ovdaskuvla galgá speadjalastit daid árvvuid ja vuoigatvuođarivttiid maid ON:a konvenšuvdna mánáid rivttiid birra deattuha (mánákonvenšuvdna). Dat mielddisbukta ahte ovdaskuvla galgá árvvoštallat mii lea buoremus mánáin ja skuvlejumi vuolggasadji lea de das. Skuvlejumis galgá maid deattuhit ahte mánás lea riekti oassálasttit ja vaikkuhit ja oažžut dieđu su rivttiid birra.

Ipmárdus ja olmmošlašvuohta

Juohke ovdaskuvlabargi galgá ovddidit árvvusatnima juohke olbmo iešárvvus ja doaibmat guoddevaš ovdáneami guvlui.

Skuvlejupmi galgá addit mánáide vejolašvuoda ovddidit su árkkálmastinvuođamáhtu ja beroštumi nuppiide. Lea dehálaš movttidahttit ja nannet sin árkkálmastinvuođa ja beroštumi nuppi olbmuid dillái. Skuvlejumi dovdomearkkat lea rabasvuohta ja árvvusatnin erohusaid olbmuid jurddašuvugiid ja eallinvugiid gaskkas. Skuvlejupmi galgá maid addit mánáide vejolašvuoda mánggaládje jurddašit ja juohkit sin jurdagiid eallima birra.

Eanet riikkaidgaskkasaš doaimmat ruota servodagas gáibida ahte olbmot máhtet ja ipmirdit daid árvvuid mat gullojit sierra kultuvrraide ja mat dál galget doaimmat ovttas bálddalaga. Ovdaskuvla lea sosiála ja kultuvrralaš čoahkkinbáiki mii ovddida mánáid ipmárdusa ahte bidjat árvvu dasa eallit mángga kultuvrralaš servodagas. Diehtu sierra eallindilálašvuodaid ja kultuvrraid birra ovddida ipmárdusa ja árkkalmastinvuoda eará olbmuid eavttuid ja doaladumiid birra.

Ovdaskuvlla skuvlejumis vuodđoduvvo mánáid ipmárdus sierra gielaide ja kultuvrraid birra, ja nu maid našuvnnalaš unnitloguid gielaide ja kultuvrraid birra. Láhka (2009:724) našuvnnalaš unnitloguid ja unnitlogugielaid birra gávnaha ahte našuvnnalaš unnitlogut leat juvdálaččat, románat, sápmelaččat, ruotasuopmelaččat ja duortnosleagilaččat. Sámit leat maid eamiálbmogat. Giellaláhka (2009:600) deattuha ahte našuvnnalaš unnitlogugielat leat suomagiella, jiddisch, meänkieli, romani chib ja sámegiella.

Áššálaš ja juohkebeallásaš

Ovdaskuvllas dohkkehuvvot sierra mielat. Buohkat geat barget ovdaskuvllas galget maid čuoččuhit daid álggolaš árvvuid mat leat skuvlalágas ja dán oahppoplánas. Dasalassin sii maid galget čielgasit hilgut visot mat barget daid árvvuid vuostá. Ovdaskuvllas mánat fertejit movttidahttot mitalit sin jurdagiid ja evttohusaid birra. Mánáid oaivilat leat dehálaččat skuvlejumis ja ovdaskuvla galgá mánáide addit vejolašvuoda ieš jurddašit ja de iešheanalaččat válljet iežas eavttuid jelgii. Dán ládje mánáid iešluohtámuš ovddiduvvo ja sii oassálastet ja váikkuhit skuvlejupmái.

Ovdaskuvla ii galgga ovttabeallálaččat váikkuhit mánáid ovttá dahje eará jurddašanmállii. Dat lea ággan manin oahpahus ferte leahkit áššálaš, juohkebeallálaš ja dovddastit oskkolaš friddjavuoda.

Ovdaskuvlabargiid láhttenvuohki ja jurddašanmáalle, maid sii dahket ja got sii ságastit juoidá birra, váikkuhit máná ipmárdussii ja árvvusatnimii daid rivttiide ja geatnegasvuodaide mat leat ovttá demokrátalaš servodagas. Ovdaskuvla bargit leat dehálaš ovdagovat.

Dásseárvosaš skuvlejupmi

Skuvlalága jelgii skuvlejupmi galgá leahkit dásseárvosaš beroškeahhta gos riikas skuvlejupmi čadahuvvo. Skuvlejupmi galgá vuhtiiváldit mánáid sierra eavttuid ja dárbbuid ja skuvlejupmi ferte heivehuvvot visot mánáide ovdaskuvllas. Dát mearkaša ahte skuvlejupmi ii lea seammalágan juohke sajis ja ahte ovdaskuvlla resurssat eai sáhte juogaduvvot seammáládje.

Skuvlejumi vuolggasadji lea oahppoplána, mánáid beroštupmi, dasalassin maid máhtut ja vásáhusat mat mánat leat juo ožžon. Ovdaskuvlla ovddasvástádus lea hástít mánáid, movttidahttit ođđa fuomášumiid ja máhtuid. Ovdaskuvla galgá erenoamážit fuomašahhtit mánáid geat sierra ákkain dárbbasit eanet veahki,

movttidahttima ja erenoamáš doarjaga. Visot mánáid skuvlejupmi galgá leahkit hábmejuvvon ja heivejuvvon nu ahte mánát ovdánit nu olu go vejolaččat. Mánát geat gaskaboddasaččat dahje bistevaččat dárbbasit eanet doarjaga ja movttidahttima galget oažžut dan veahki hábmejuvvon sin dárbbuid ja evtuid jelgii.

Ovdaskuvla galgá beroškeahhta sohkaalgušvuoda aktiivalaččat ja eaktodáhtolaččat ovddidit visot mánáid dásse rivttiid ja vejolašvuodaid. Ovdaskuvlla ovddasvástádus lea bargat sohkaalminstariid vuostá. Sohkaalminstarat ráddjejit mánáid ovdáneami, válljenvejolašvuodaid ja oahppama. Got ovdaskuvla organisere skuvlejumi, bargiid láhttenvuohki mánáid vuostá ja makkár gáibadusat ja vuordámušat bidjot mánáid nala hábmejit mánáid jurdagiid nissoniid ja dievdduid birra. Visot mánát fertejit oažžut seammá vejolašvuodaid ja oassálasttit seammá evtuid jelgii,beroškeahhta sohkaalgušvuoda. Ovdaskuvla ferte organiseret skuvlejumi nu ahte mánát besset deaivvadit, stoahkat ja oahppat ovttas ja geahččaladdat ja ovddidit sin máhtuid ja beroštumiid.

Ovdaskuvlla bargu

Ollišlašperspektiiva

Skuvlejupmi ovdaskuvllas lea oahppama vuodđu. Go mánáin lea somá, go sii leat oadjebasat ja go sii ohppet ollu de oahppan lihkestuvvá. Skuvlejumi vuolggasadji lea ollišlašperspektiiva mánás ja mánáid dárbbuin, gos fuolaheapmi, ovdáneapmi ja oahppan leat guovddážiis. Ovdaskuvla ja ruovttut galget bargat ovttas ovddidandihte mánáid. Ulbmil lea oahppat mánáid váldit ovddasvástádusa ja maid šaddat áktiivalaš, hutkkálaš, gelbbolaš olbmot ja servodatlahtut.

Skuvlejupmái gullo oahpahas. Oahpahas ferte movttidahttit ja hástit mánáid oahppoplána ulbmiliid jelgii. Ulbmil lea mánáid ovdáneapmi ja oahppan. Oahpahas sisdoallu galgá plánejuvot dahje fuomášuvvot dađistaga dasgo mánát ovdánit ja ohppet olles áiggi. Ovdaskuvlaoahpaheaddji ovddasvástádus lea dat pedagogalaš sisdoallu oahpahas ja ahte dat mearredidolaš bargu ovddida mánáid ovdáneami ja oahppama. Ovdaskuvlaoahpaheaddjis lea erenoamáš ovddasvástádus oahpahas maid bargojoavku čadaha ovttas. Earát bargojoavkkus, omd mánnageahččit, leat maid mielde dan barggus ovddidit mánáid ovdáneami ja oahppama.

Ovdaskuvla galgá leahkit ealli sosiála oktavohta mii addá oadjebasvuoda, miela ja hálu oahppat. Mánát ordnejit áššiid dihto ortnegii ja impirdit dan ortnega su vásáhusaid ja jurddašvuogi jelgii. Danin ferte árvvusatnit mána, su jurddašvuogi ja vuogi impirdit máilmmi. Visot geat barget ovdaskuvllas galget mánáide addit vejolašvuoda ovddidit luohhtevasvuoda ja movtta. Sii galget movttidahttit mánáid diehtoáŋgirisvuoda, hutkkalášvuoda ja beroštumi. Sii fertejit barggus vuhttiiváldit máná rumašlaš ja persovnnalaš integritehta, omd beaivválaš fuolaheamis ja dokumentašuvnnas.

Oahpahas galgá plánejuvvot ja čadahuvvot dan ládje ahte ovddida mánáid ovdáneami, dearvvašvuoda ja buresbirgejumi. Ovdaskuvla galgá dárjut mánáide buori birrasa, ja bures dássejuvvon beaivvi gos lea sihke vuoijngasteapmi ja aktivitehtat mat leat heivejuvvon mánáid dárbbuid ja áiggiid jelgii. Mánáid biras galgá movttidahttit sihke ovttasbarggu ja didosteami, ja maiddái doarjut mánáid ovdáneami, oahppama, stoahkan ja gulahallama.

Ovdaskuvla biras galgá juohke mánnái fállat sierralágán aktivitehttaid sierra birrasiin. Go leat mánnga válljenvejolašvuodát de mánát sáhttet viiddidit sin stoahkanvugiid ja maid sin aktivitehtaválljemiid. Lea dehálaš ahte visot geat barget ovdaskuvllas addet mánáide, lehkos nieiddaide dahje bártniide, viidodan vásáhusaid ja maid jurdagiid su vejolašvuodái birra. Biras ovdaskuvllas galgá movttidahttit ja hástít mánáid viididit sin máhtuid ja beroštumiid. Sohka-bealstereotiipa doaladumit eai galgga dan bissehit.

Ovdaskuvla galgá bargat ovttas ruovttuin nu ahte mánát ožžot vejolašvuodaid ovdánit su eavttuid jelgii. Ovdaskuvla galgá čielgasit čilget mánáide ja váhnemiida makkár ulbmilat oahpahasas leat, de lea sis maid vejolašvuodta ipmirdit ja váikkuhit ovdaskuvlla bargui. Lea dehálaš ahte visot geat leat bargojoavkkus ipmirdit mánáid ja barget ovttas mánáiguin ja maid dollet dorvvolaš oktavuodaid ruovttuin, nu ahte ovdaskuvleáigi šaddá positiivalaš mánáide.

Stohkosat leat dehaláččat ovdáneapmái, oahppamii ja buresbirgejupmái

Mánáide lea stoagus dehálaš. Go stohket de mánát ožžot vejolašvuoda áđestallat, dáikit ja jurddašit vásáhusaid birra. Dán ládje sii dovderit iežas jurddagiida ja maid ieža olbmuid jurdagiida. Stoagus movttidahtta fantasiija ja árkkálmastinvuoda. Stoagus maid hástá ja movttidahtta mánáid motorihka, gulahallama, ovttasbarggu, váttisvuoda čoavdima ja máhtu jurddašit govaiguin ja symbolaiguin. Danin lea dehálaš addit mánáide áiggi, báikki ja ráfi fuobmát stohkosiid, geahččaladdat ja vásihit.

Stoagus galgá leahkit guovddázis oahpahasas. Bargiid láhttenvuohkki ja biras mii movttidahtta stohkosa duodasta man dehálaš stoagus lea mánáid ovdáneamis, oahppamis ja buresbirgejumis.

Mánát fertejit oažžut vejolašvuodaid stoahkat sihke juoidá maid ieš álggahit ja juoidá maid okta bargojoavkkus álggaha. Visot mánát galget oažžut vejolašvuoda oassálastit oktasaš stohkusin su eavttuid ja máhtuid jelgii. Go soamis bargojoavkkus čuvvo dahje jodiha stohkosa heivvolaš vuogi jelgii, jogo olggobealde stohkosa dahje oassálastit ieš, de sáhtta čalmmustahttit áššiid mat ráddjejit stohkosa. Dalle lea maid vejolaš fuobmát makkár bargovuogit ja makkár biras sáhtta ovddidit stohkosa. Go lea aktiivalaččat mielde de lea vejolašvuodta doarjut gulahallama mánáid gaskkas ja eastidit ja gieđahallat váttisvuodaid.

Gulahallan ja buvttadeapmi

Giella, oahppan ja identitehtaovdáneapmi gullojit ovttas. Ovdaskuvla galgá bidjat ollu návccaid movttidahttit mánáid giellaovdáneami ruotagielas. Movttidahttit ja vuhtiiváldit sin diehtoáŋgirisvuoda ja beroštumiid gulahallat sierra ládje. Mánát dárbašit árjjalaš birra gos sii ožžot vejolašvuodaid ovddidit sin giela, dan ládje ahte sii guldalit jitnoslohkama ja ságastallet girjjálašvuoda ja eará teavsttaid birra. Oahpahuš galgá mánáide addit vejolasvuodaid jurddašit, oahppat ja gulahallat sierra dilálašvuodas ja sierra ákkain. Dán ládje mánát viimmat ohpet daid máhtuid mat buohkat servodagas dárbašit. Gulahallan máhttu, diehtoohcan ja ovttasbargu leat bákkolaš dáiddut ovtta servodagas gos lea olu informašuvdna ja mii olles áiggi muvto.

Mánát geat gullojit daid našuvnnalaš unnitloguide, nugo eamiálbmogat sámit, galget maid oažžut doarjaga sihke giellaovdáneapmái su našuvnnalaš unnitlogugielas ja ovddidit su kultuvrralaš identiteahtta. Ovdaskuvla galgá dán ládje doarjut ja ovddidit daid našuvnnalaš unnitloguid giela ja kultuvrra.

Bealjehis mánát, mánát geas leat lossa gullu ja mánát geat iežá ákkaid dihte dárbašit giehtagiella de giellaovdáneapmi čađahuvvo ruotagiellalaš giehtagielas.

Mánát geas lea iežá eatnigiella go ruotagiella galget oažžut vejolašvuoda ovddidit sihke ruotagiela ja sin eatnigiela.

Ovdaskuvlla bargu lea maid oahpahit ja ovddidit kulturárbbi- árvvuid, árbevieruid ja historjjá, giela ja dieđuid ovtta buolvvas nuppi buvvii. Ovdaskuvla galgá maid bearráigeahččat ahte sierra kultuvrrat čalmmusstahttojuvvot skuvlejumis.

Mánát galget oažžut áiggi, saji ja ráfi iežaset buvttadeapmái. Sii galget oažžut vejolašvuoda diđostit, jurddašit ja bagadit su birra. Oahpahuš galgá maid addit mánáide vejolašvuodaid vásihit, govvidit ja gulahallat sierralágán vugiid bokte nugo govva, hábmen, drámá, lihkkadeapmi, lávlun, musihkka ja dásun. Dat mearkaša ahte go mánát ráhkadit, hábmejtit ja buvttadit sii galget oažžut vejolašvuoda geavttit sierralágán ávnnsiid ja teknihkaid, sihke digítálaš ja eará. Dán ládje lea buvttadeapmi ovdaskuvllas sihke sisdoallu ja vuohki ovddidit mánáid ovdáneami ja oahppama.

Oahpahuš ovdaskuvllas galgá addit mánáide vejolašvuoda geavttit matematihkka go dutket ja govvidit sin birra ja maid go čovdet árgabeaivválaš váttisvuodaid. Oahpahuš galgá maid addit mánáide vejolašvuoda ovddidit dásseárvosáš digítála gelbbolašvuoda. Dat mearkaša ahte mánát fertejit oahppat impirdit dan digítála máilmmi min árgabeaivvis. Mánát galget oažžut vejolašvuoda vuodđudit láitalas ja vásttolaš jurddašanvuogi digítála teknihkka ektui. Ulbmil lea ahte sii galget sihke oaidnit vejolašvuodaid teknihkain, ipmirdit makkár váttut teknihkas leat ja maid árvvoštallat dieđuid.

Guoddevaš ovdáneapmi, dearvvašvuolta ja buresbirgejummi

Positiiva jurdagat boahpteáiggi birra lea dehálaš oassi skuvlejumis. Skuvlejupmi galga áddit mánáide vejolašvuoda oahppat ekologalaš ja várai jurddašan ja

láhttenuohki su birrassii ja lundui ja servodahkii. Mánát galget oažžut vejolašvuoda oahppat olbmuid sierra válljenvejolašvuodaid birra ja got olbmuid válllejumit sáhttet doarjut guoddevaš ovdáneami- sihke ekonomálaččat, sosiálaččat ja biraslaččat.

Skuvlejupmi galgá vuhtiiváldit mánáid diehtoáŋgirisvuoda, hástit ja movttidahttit sin beroštumi ja dieđu luonddu, servodaga ja teknihka birra.

Mánát galget oažžut vejolašvuoda ovddidit juohkebeallálaš lihkanmáhtu dan ládje ahte sii leat mielde fysálaš aktivitehtas ja maid ahte sii leat sierralágán luondbirrasis. Skuvlejupmi galgá maid addit vejolašvuoda mánáide vásihit lihkanmovtta ja dan ládje ovddidit beroštumi lihkaeapmái. Go lihkaeapmi, beaktilis borramušat ja dearvvaslaš eallinvuohki lea lunddolaš oassi máná beaivvis de skuvlejupmi sáhttá veahkehit mánáid impirdit got dát sáhttet váikkuhit dearvvašvuhtii ja buresbirgejupmái.

Skuvlejupmi galgá addit vejolašvuoda juohke mánnái diđostit, jearahallat ja ságastallat sierra albmoneamiid ja oktavuodaid birra lagasbirrasis. Nu ládje hástit ja movttidahttit sin beroštumi dearvvašvuhtii, buresbirgejupmái ja maid guoddevaš ovdáneapmái.

Fuolaheapmi, ovdáneapmi ja oahppan

Ovdaskuvla galgá fállat mánáide dorvvolaš fuolaheami. Ovdaskuvllas lea dehálaš rolla veahkehit vuodđudit mánáid oadjebasvuoda ja iešdovddu. Skuvlejumi dovdomearka lea fuolahit máná buresbirgejumi ja oadjebasvuoda. Mánát galget beassat vásihit daid: ilu ja duhtadusa go ovdána, čadahit váttisvuodaid ja Leahkit dehálaš oassi joavkkus. Ovdaskuvla galgá addit mánáide vejolašvuoda ovddidit positiivalaš miela iežas birra. Oaidnit ahte sii máhttet oahppat ja buvttadit. Danin mánát galget oažžut fuobmát ja imaštallat, geahččaladdat ja diđostit ja oamastit ja maiddáá govvidit sierra oahpu ja vásáhusaid.

Ovdaskuvla galgá movttidahttit juohke máná ovdáneami ja oahppama. Sisdoalu ja bargovuogi vuodđu skuvlejumis lea álot dieđalaš vuodđojurdda ja geahččaluvvon vásáhusat. Mánát galget oažžut vejolašvuoda oahppat, jurddašit ja ovddidit oahpu sierra aspeavttaid ektui dego intellektuála, gielalaš etihkalaš,praktihkalaš ja estehtalaš. Dát mearkaša ahte visot bargujoavkkus oassálasttet aktiivalaččat ságastallamis mánáid oahppama birra ja maid ságastallamis dehálaš dieđuid birra. Mii lea otnábeaivvi ja boahteáiggi dehálaš diehtu? Sierra aspeavttat dieđus leat lunddolaš vuolggasajit diekkár ságastallamis. Oahppu ii leat ovttageardan doaba. Oahppu lea máŋgga hámis- fáktadiehtu, ipmárdus, gálga ja diehtu, mat leat eaktodáhtolaččat ja barget ovttas nuppiiguin. Ovdaskuvlla barggu návccat galget bidjojvot sierra oahppovugiide ja dagahit oahppama gos dát vuogit dássádallet ja šaddet ollislašperspektiivan. Go geavttá bargovuogi mas lea fáttá guovddázis de mánáid oahppan šaddá juohkebeallálaš ja ollislaš.

Skuvlejupmi galgá vuhtiiváldit mánáid vásáhusaid, dárbbuid ja dasa mas sii vuosehit beroštumi. Oahppolána jelgii mánát galget maid hástaluvvot ja

movttidahttot fuobmát ja oahppat odđa diŋggaid. Ovdaskuvla galgá doarjut dán barggu, addit ollislašvuođa ja veahkehit mánáid ovdáneamis ja oahppamis ja maid válbmet mánáid joatkaskuvlejupmái.

Ovdaskuvla galgá movttidahttit mánáid kreativiteahta, diehtoáŋgirisvuođa ja iešdovddu. Mánát galget oazžut vejolašvuođa imaštallat ja ovddidit sin máhtu diđostit, gulahallat ja jurddašit. Ovdaskuvla galga movttidahttit mánáid álggahit ja váldit ovddasvástádusa ja maid addit vejolašvuođa bargat sihke iešheanaláččat ja ovttas earáin. Skuvlejupmi galgá movttidahttit ja hástít mánáid geahččalit su iežas ja earáid jurdagiid, čoavdit váttisvuođaid ja ollašuhttit jurdagiid daguin.

Mánájoavku ja ovttasbargu mánáid gaskkas lea okta dehálaš ja aktiivalaš oassi mánáid ovdáneamis ja oahppamis ovdaskuvllas. Vuodđu oahpahas lea sihke ahte mánát ohppet ovttas ja barget ovttas rávesolbmuiguin ja mánáiguin. Visot bargojoavkkus fertejit fuomášahttit visot mánáid vejolašvuođaid bargat ovttas eará mánáiguin, mánájoavkkuin ja rávesolbmuiguin.

Mánát ohppet go stohket, sosiála njuolggadusaid, diđostit ja buvttadit muhto sii ohppet maid go mearkkašit, ságastallet ja jurddašit. Mánáid oahppan šaddá juohkebeallálaš ja ollislaš jus bargovuogit leat sierralágánat ja maid jus biras lea hástaleaddji ja movttidahtti ja de fillašuvvet stoahkat ja lihkkadit. Mánáid iežas álgagat, fantasiija ja kreativiteahta leat dehálaš oasit skuvlejumis. Mánát galget beassat válljet mánnga sierra aktiviteahttaid beaivvi mielde. Aktiviteahtat sihke olgun ja siste ja mánnga sierra birrasis.

Juohke ovdaskuvlla ovdáneapmi

Skuvlejupmi ovdaskuvllas galgá ovdánit nu ahte vástida nášuvnnalaš ulbmiliid vuostá. Gielddas lea ovddasvástádus ahte nu lea ášši. Rektora stivrejupmi ja ovdaskuvllaoahpaheaddji ovddasvástádus, namalassi ahte oahpahas čuvvo ulbmiliid oahppoplánas ja ahte bargojoavkku bargu ovddida mánáid ovdáneami ja oahppama, leat eavttut dasa ahte oahpahas galgá ovdánit ja doallat alla dási. Dakkár ovdáneapmi gáibida ahte olles bargojoavku barga systemáhtalaččat. Sii fertejit dokumenteret, dárkkistit, árvvoštallat ja analyseret bohtosiid skuvlejumis.

2. Ulbmilat ja njuolggadusat

Ulbmilat leat dehálaččat go sii láidejit skuvlejumi ovdaskuvllas ovddosguvlui. Ulbmilat stivrejit maid dan vuorddehahtti kválitehtaovdáneami skuvlejumis ja got dat ovddida mánáid ovdáneami ja oahppama.

Njuolggadusat stivrejit ovdaskuvlaoahpaheaddji barggu. Sin ovddasvástádus lea ahte oahpahus čuvvo ulbmiliid oahppoplánas. Njuolggadusat stivrejit maid bargojoavkku barggu. Ovdaskuvlaoahpaheaddjit, mánnágeahččit, ja eará bargit, gullojit bargojovkui. Sii galget addit juohke mánái oadjebas fuolaheami ja movttidahttit visot mánáid ovdáneami ja oahppama.

Ovdaskuvlla bargit galget čuovvut daid norpmaid ja árvvuid mat leat ovdaskuvlla oahppoplánas ja sii galget bargat ovtta ja čadahit ovdaskuvlla barggu.

2.1 Norpmat ja árvvut

Ovdaskuvla galgá aktiivalaččat ja eaktodáhtolaččat váikkuhit ja movttidahttit mánáid čuovvut min servodaga oktasaš árvvuid. Ovdaskuvla galgá maid daid árvvuid geavtit praktihkalaččat árgabeaivvis sierra oktavuodas.

Ulbmilat

Ovdaskuvla galgá addit juohke mánái vejolašvuoda ovddidit

- rabasvuoda, árvvusatnima, solidaritehta ja geatnegasvuoda,
- máhtu váldit vuhtii iežáid, ipmirdit iežáid dili ja háliidit veahkehit iežáid.
- máhtu fuomášit, smiehttat ja mearridit etihkkalaš váttisvuodain ja stuora jearaldagain mat gusket árgabeaivválaš eallimii.
- árvvusatnima ja ipmárdusa visot olbmuid dásseárvvu ja olbmovuoigatvuodát ja
- ovddasvástádusa ja stuorit beroštumi sihke guoddevaš ovdáneamis ja aktiivalaš oassálastimis servodagas.

Njuolggadusat

Ovdaskuvllaoahpaheaddji ovddasvástádus lea ahte

- ovdaskuvla árvvusatna mánáid dárbbuid ja duhtada daid dárbbuid. Maid ahte mánát besset muosáhit iešárvvu,
- ovdaskuvlla bargovuohki lea demokrátalaš ja mas mánát aktiivalaččat oassálasttet,
- ovdaskuvla aktiivalaččat fátmmasa dásseárvvosašperspektiivva nu ahte visot mánát ožžot seammá vejolašvuodaid viiddiduvvon perspektiivvaide ja välljenvvejašvuodaide beroškeahtta soahkabealgulleašvuoda, ja

- ovdaskuvla ovddida norpmaid ja jurddašin- ja láhttenvuogi bargui ja guoimmástallamii mánnájoavkkus.

Bargojoavku galgá

- vuosehit árvvusatnima eaŋkilolbmui ja bohciidahttit demokrátalaš áibmogearddi, gos mánát ožžot vejolašvuoda dovdat oktiigullelašvuoda ja maid ovddidit geatnegasvuoda ja solidaritehta,
- ovttasbargat, gávdnát vugiid eastidan dihte vealaheami ja bilkiheami dikšumis,
- eaktodáhtolaččat ja aktiivalaččat bargat dásseárvvuin,
- movttidahttit mánáid ovttasbarggu, veahkehit ja doarjut sin go sii čovdet váttisvuodaid. Dasalassin veahkehit mánáid njulget boastoipmárdusaid, soabadit ja árvvusatnit nuppiid,
- fuomášahttit ja digaštallat etihkalaš vuorrádusaid ja stuora jearaldagaid árgabeaivvis,
- čalmmustahttit mánáide ahte olbmuin leat sierra jurdagat ja árvvut mat stivrejit sin áddejumi ja daguid, ja seammás gaskkustit álggolaš árvvuid, ja
- ovttasbargat váhnemiiguin, digaštallat njuolggadusaid ja jurddašin- ja láhttenvuogi ovdaskuvllas, ovddidan dihte máná ovdáneami olmmožin ja servvodatlahttun mii váldá ovddasvástádusa.

2.2 Fuolaheapmi, ovdáneapmi ja oahppan

Skuvlejupmi ovdaskuvllas galgá veahkehit máná ovddidit iešipmárdusa ja ipmárdusa birra. Skuvlejumi vuoddu lea ahte mánná didosta, háliida diehtit ja háliida stoahkat ja oahppat. Fuolaheapmi, ovdáneapmi ja oahppan šaddá ollislašvuhtan. Vuolggasadji skuvlejupmái ovdaskuvllas lea oahppoplána ja mánáid dárbbut, vásáhusaid ja beroštumit. Girjáivuohta oahppamis lea dehálaš ja mánáid ájáhusaid ja jurdagiid galgá vuhtiiváldit dan girjáivuođa barggus.

Ulbmil

Ovdaskuvla galgá addit juohke mánnái vejolašvuoda ovddidit

- su identitehtta ja dovdat dorvolašvuoda su identitehttas. Ja maid didolašvuolta máná rumaslaš ja persovnnalaš integritehta birra,
- iesrádálášvuoda ja dorvvu su iežas máhttui,
- diehtoáŋgirisvuoda, kreativitehtta ja hálu stoahkat ja oahppat,
- máhtu doaibmat ovttaskas ja joavkkus, ovttasbargat, čoavdit várradusaid ja ipmirdit rivttiid ja geatnegasvuodaid ja maiddái váldit ovddasvástádusa oktasaš njuolggadusain,
- máhtu guldalit ja smiehttat iežáid jurdagiid birra ja smiehttat ja čilget iežas jurdagiid,

- fantasiija ja miellagovvamáhtu,
- motorihkka,koordinašuvdnamáhtu ja gorutlaš ipmárdusa. Dása gullo maid ipmárdus ahte lea dehálaš fuolahit su dearvvašvuoda ja buresbirgejumi,
- máhtu geavttit ja ipmirdit doahpágiid, oaidnit gullevašvuoda ja fuobmát odđa vugiid ipmirdit su birra,
- máhtu buvttadit ja maid máhtu čilget ja gulahallat vásáhusaid birra. Jurdagat ja vásáhusat ovdanbuktojuvvot sierra čilgenvugiin go govva, drámá, lihkestagat, lávlun, musihkka ja dásun,
- beroštumi mitalusaide, govaide ja teavsttaide, sihke digitála ja dábálaš, ja maddái su máhtu geavttit, dulkkot, digaštallat ja ságastallat daid birra,
- mánggabealálaš hállangiela ja sátneráju ja maddái ovddidit máhttu stoahkat sániiguin, mitalit, čilget jurdagiid, jearrat, ákkaštallat ja gulahallat iežáiguin sierra oktavuodas ja sierra ákkain,
- beroštumi čállingillii ja ipmárdusa symbolagiela birra ja got symbolat gevttojuvvot gaskkustit dieđuid,
- sin kultuvrralaš identitehta ja maid dieđu ja beroštumi sierra kultuvrraide. Dasa gullo maid ovddidit sihke ipmárdusa man árvvus lea eallit ovttá servodagas gos lea mánggalágan olbmot ja maid beroštumi báikkaláš kultureallimii,
- sihke ruotagiela ja máná eatnigiela, jus mánás lea iežá eatnigiella go ruotagiella,
- ruotagielalaš giehtagiela, jus mánás lea lossa gullu, lea bealjehin dahje eará ákka geažil dárbbasa giehtagiela,
- máhtu geavtit mátematihkka dutkan dihte, smiehttan dihte geahččalan dihte sierra čovdosiid iežas ja earáid váttisvuodaide,
- ipmárdusa báikki, áiggi ja hámi birra. Ja maid ipmárdusa álggolaš iešvuodaid birra mearis, minstaris, logus, ortnetlogus, mihtumis ja rievdadusas, ja maid ságastallat matematiikkalaččat daid birra,
- máhtu sirret, čilget, guorahallat ja geavttit mátematiikkalaš doahpágiid ja oktavuoda daid doahpágiid gaskkas,
- ipmárdusa oktavuodaid birra luonddus, ja maid luonddu sierralágán proseassat ja maddái got olbmot, luondu ja servodat váikkuhit nuppideaset,
- ipmárdusa got olbmuid sierra válljejumit árgabeaivvis váikkuhit doallelaš ovdáneapmái,
- ipmárdus luonddudiehtagii, oahppu šattuid ja ealibiid ja maddái alkkes kemihkalaš proseassat ja fysihkalaš ihtagat,
- máhttu diđostit, bagadit sierralágán čilgenvugiin, jearrat ja ságastallat luonddudiehtaga ja teknihkka birra,
- máhtu fuobmát ja diđostit teknihka árgabeaivvis, ja

- máhtu hukset, dahkat ja ráhkadit juoidá sierrálágán teknihkkain, ávdnasiin ja reaidduin.

Njuolggadusat

Ovdaskuvllaoahpaheaddjis lea ovddasvástádus das ahte visot mánát

- vásihit ahte lea somá ja árvvolaš oahppat ođđa diŋggaid,
- ožžot ođđa hástalusaid mat movttidahttet hálu oahppat ođđa diŋggaid ja oažžut ođđa vásáhusaid ja dieđuid,
- ožžot vejolašvuodaid ovdánit, stoahkat ja oahppat ja seammás movttidahttot geavttit visot su máhtuid,
- ožžot buori fuola gos lea sihke aktiviteahta ja vuoigŋasteapmi,
- hástalluvvot ja movttidahttot su motorihkalaš, sosiálalaš, emošuvnnalaš ja kognitivalaš ovdáneamis,
- ožžot buori vejolašvuodaid ráhkadit dorvvolaš gaskavuodaid ja dovdat oadjebasvuoda joavkkus,
- hástalluvvot ja movttidahttot su giellaovdáneamis ja gulahallanovdáneamis ja maiddá matemátiikkas, luonddudiehtagis ja teknihkas, ja
- ožžot geavttit digitála reaidduid dan ládje ahte movttidahtta ovdáneami ja oahppama.

Bargojoavku galgá

- boheidahttit rabas ja buorre birrasa gos fuolaheapmi, stoahkan, lihkasteapmi, ovdáneapmi ja oahppan dáhpáhuvá,
- movttidahttit ja hástalit mánaid viiddidit sin máhtuid ja beroštumid dan lahkai ahte sii eai čuovo sohkaalstereotiipalaš válljenvejolašvuodaid,
- váldit vuhtii máná dieđu, diehtoáŋgirišvuoda, hálu ja miela stoahkat ja oahppat, ja maiddá nannet máná dorvvu su iežaš máhtui,
- fuomášuhttit ja stivret ja movttidahttit visot mánáid, maiddá erenoamaš doarjaga daid mánáide geat sierra ákkaid geažil dárbašit dan sin ovdáneamis,
- hástalit máná diehtoáŋgirišvuoda ja ipmárdusa gielaid ja gulahallama birra, ja maid matemátiikkas, luonddudiehtagis ja teknihkas,
- addit mánáide vejolašvuoda ovddidit su máhtu gulahallat, dokumenteret ja gaskkustit vásáhusaid, hárvaneamiid, jurdagiid ja ájahusaid birra sierra čilgenvugiin, sihke dábálaš reaidduiguin ja digitála reaidduiguin,
- addit mánáide vejolašvuoda impirdit got su dagut váikkuhit lundui ja doallelaš ovdáneapmái, ja
- addit mánáide vejolašvuodaid dovderit su lagasbirrasii ja daid servodatfálaldagaide, mas leat mearkkašupmi beaivválaš eallimii ja maiddá oassálastit báikalaš kultureallimii.

2.3 Mánáid oassálastin ja váikkuhanvejolašvuohta

Skuvlejupmi ovdaskuvllas galgá bargat dan várás ahte mánát galget impirdit demokratiija doahpaga. Mánáid sosiála ovdáneamis lea dehálaš čalmmustahttit ahte mađe eanet mánát máhttet dađe eanet sii ožžot váldit ovddasvástádusa sin iežas daguid ovddas ja maiddái birrasa ovddas ovdaskuvllas. Mánáin lea riekti oassálasttit ja váikkuhit. Birrasa hábmemis ja skuvlejumi plánemis lea dehálaš vuhtiiváldit mánáid dárbbuid ja beroštumiid.

Ulbmilat

Ovdaskuvla galgá addit juohke mánái vejolašvuođa ovddidit

- beroštumi ja máhtu čilget jurdagiid ja oaiviliid nu ahte sii sáhttet váikkuhit su dili,
- máhtu váldit ovddasvástádusa su daguid ovddas ja maid ovdaskuvlla birrasa ovddas, ja
- ipmárdusa daid demokrátalaš vuodđojurdagiid birra ja máhtu ovttasbargat ja mearridit vuodđojurdagiid jelgii.

Njuolggadusat

Ovdaskuvllaoahpaheaddji galgá váldit ovddasvástádusa das ahte juohke máná

- duodas oažžu váikkuhit bargovugiid ja sisdoalu.

Bargojoavku galgá

- ovddidit mánáid máhtu oassálasttit ja váikkuhit sin skuvlejupmái,
- árvvusatnit juohke máná rievtti čilget su oaiviliid sierralágán čilgenvugiin, ja maid sihkkarstit ahte mánáid jurdagat ja oaivilat váldot vuhtii ja bohtet ovdii skuvlejumis,
- ovddidit mánáid máhtu váldit ovddasvástádusa sihke iežas ja maid mánájoavkku guoimmástallama ovddas,
- sihkkarstit ahte visot mánát ožžot seammá olu váikkuhanvejolašvuođaid skuvlejupmái, beroškeahhta sohkaalgušvuođa, ja
- válmastit mánáid dán demokrátalaš servodahkii mas galgá oassálasttit, váldit ovddasvástádusa ja muitit ahte juohkehaččas leat rievttit ja geatnegasvuođat.

2.4 Ovdaskuvla ja ruovttut

Nu ahte mánát ožžot vejolašvuođaid ovdánit bures ja mánggabealis de ovdaskuvla galgá luohhtevaččat ovttasbargat ruovttuin.

Njuolggadusat

Ovdaskuvllaoahpaheaddji ovddasvástádus lea ahte

- ovdanahttingságastallamiid sisdoallu, hábmen ja doaimmaheapmi čuvvo daid našuvnnalaš ulbmiliid, ja
- váhnemat ožžot vejolašvuoda oassálasttit skuvlejumi árvvoštallamis.

Bargojoavku galgá

- váldit ovddasvástádusa ovddidit dorvvolaš gaskavuoda ovdaskuvlla ja ruovttuid gaskkas,
- čilget ulbmiliid ja sidoalu skuvlejumis nu ahte mánát ja sin váhnemat ožžot vejolašvuodaid váikkuhit,
- ságastallat dávjá mánáid váhnemiiguin. Dain ságastallamiin ságastit máná čálgu birra, máná ovdáneami birra ja maid doallat ovdanahttingságastallamiid, ja
- čoaggit dieđuid máná persovnnalaš dili birra ja árvvusatnit máná integritehtta.

2.5 Sirdašupmi ja ovttasbargu

Ovdaskuvla galgá bargat ovttas luohhtevaš vugii mielde ovdaskuvlaluohkáin, skuvllain ja ástoáigedoaimmain doarjun dihte mánáid ovdáneami ja oahppama guhkilmaš perspektiivvas. Go mánát galget bajit dássái de dat guoskevaš skuvladásit ja ástoáigedoaimmat galget sihke addit ja oažžut dieđuid, vásáhusaid ja dieđuid skuvlajumi sisdoalu birra. Dán ládje oažžut oktavuoda, bissovašvuoda ja progreshuvna mánáid ovdáneamis ja oahppamis. Sii galget maid bargat ovttas nu ahte mánát ja váhnemat leat gearggus bajit dássái, ovdaskuvllas ovdaskuvlii, skuvllas ástoáigedoibmii.

Njuolggadusat

Ovdaskuvllaoahpaheaddjis lea ovddasvástádus das ahte

- ovttasbargu sihke ovdaskuvllaoahpaheaddjiid ja ovdaskuvlaluohkká oahpaheaddjiid gaskkas ja skuvlla ja ástoáigedoaimma gaskkas doaibmá. Dasa gullo ahte sii addet ja ožžot dieđuid ja vásáhusaid ja maddái dieđu skuvlejumi sisdoalu birra, nu ahte ožžot oktavuoda, bissovašvuoda ja progreshuvna mánáid ovdáneamis ja oahppamis, ja
- go mánát galget bajit dássái fuomášuhttit mánáid geas leat erenoamaš dárbbut ja dárbbášit doarjaga sin ovdáneamis.

Bargojoavku galgá

- Ovttas ovdaskuvllaoahpaheaddjiiguin ja ovdaskuvlaluohkká oahpaheaddjiiguin, skuvllain ja ástoáigedoaimmain válbmet mánáid ja sin váhnemiid dan sirdašupmái.

2.6 Dárkkisteapmi, árvoštallan ja ovdáneapmi

Visot bargojoavkkus galget čađahit skuvlejumi našuvnnalaš ulbmiliid jelgii. Sii galget maid dutkat ja árvoštallat doaimma oadnin dihte makkár bidjosat dárbbasuvvot buoridin dihte skuvlejumi ja dan ládje ollašuhttit ulbmiliidda.

Jus galgá doarjut ja hástalit mánáid sin oahppamis de dárbbáša dieđu juohke mána vásáhusaid ja máhtu birra. Dárbbáša maid dieđu máná oassálasttima ja vaikkuhanvejolašvuodaid birra ja maid máná beroštumi birra daid sierra ulbmilidda. Dárbbášit maid dieđu got mánát didostit, mánáid jearaldagaid ja vásáhusaid birra ja mánáid beroštumi birra ja got dat váldojuvvot vuhtii doaimmas. Eanet dieđut mat leat dehálaččat lea got mánáid máhttu ovddiduvvo ja maid goas sii vásihit ahte doaimma lea miellagiddevaš, somá ja dehálaš.

Árvoštallama ulbmil lea oažžut eanet dieđu ovdaskuvlla kvalitehtas, namalassii sáhttago doaimma organisašuvdna, sisdoallu ja čađaheapmi ovdánit nu ahte juohke máná oažžu buoremus vejolašvuodaid ovdáneapmái ja oahppamii. Lea jearaldat ovddidit buoret barganproseassaid, árvoštallat jus bargu lea ulbmiliid jelgii ja guorahallat maid galgá dahkat nu ahte mánáid vejolašvuodát stoahkat, oahppat, ovdánit, dovdat oadjebasvuoda ja atnit somá ovdaskuvllas. Analysa árvoštallama bohtosiin vuoseha dehálaš ovdánahttinosiid. Árvoštallamis fertjejit leahkit čielga mánáperspektiivva. Mánát ja váhnemat galget oassálastit árvoštallamis ja sin oaivilat galget gullot.

Njuolggadusat

Ovdaskuvllaoahpaheaddji ovddasvástádus lea

- systemáhtalaččat čuovvut juohke máná ovdáneami ja oahppama, nammalassii dokumenteret ja analyseret. Dát bargu lea dehálaš dasgo dán ládje lea vejolaš árvoštallat got ovdaskuvla addá mánáid vejolašvuodaid ovdánit ja oahppat oahppoplána ulbmiliid jelgii,
- dokumenteret, dárkkistit, árvoštallat ja analyseret leat njeallje oasis mat laktásit oahppoplána ulbmilis. Dat njeallje oasis šaddá ollislašvuhta skuvlejumis.
- kritihkalaččat dárkkistit ahte árvoštallanvuogit mat gevttuojuvvot čuvvot álggolaš árvvuid ja áigumušat mat leat oahppoplánas.
- dárkkisteamit ja árvoštallamat galget jeavddalaččat ja systemáhtalaččat analyserejuvvot. Ulbmil lea ovddidit ovdaskuvlla kvalitehta ja de maid mánáid vejolašvuodaid fuolaheapmái ja maid vejolašvuodaid ovdáneapmái ja oahppamii, ja
- analysa gevttuojuvvo oaidnin dihte makkár bidjosat dárbbasuvvot buoridin dihte skuvlejumi.

Bargojoavku galgá

- jeavddalaččat ja systemáhtalaččat čuovvut juohke máná ovdáneami ja oahppama, nammalassi dokumenteret ja analyseret. Dán ládje lea vejolaš

čuovvut máná máhtu ja maid árvvoštallat got ovdaskuvla addá mánáid vejolašvuodaid ovdánit ja oahppat oahppoplána ulbmiliid jelgii,

- dárkkistit ja árvvoštallat jus mánáin lea vejolašvuolta váikkuhit skuvlejumi ja got mánáid dárbbut, beroštumit, jurdagat ja oaivilat váldot vuhtii skuvlejumis,
- dárkkistit ja árvvoštallat váhnemiid váikkuhanvejolašvuodaid, ja
- analyseret dárkkistemiid ja árvvoštallamiid ja sin bohtosiid. Ulbmil lea ovddidit ovdaskuvlla kvalitehta, ovddidit mánáid vejolašvuoda fuolaheapmái ja maid vejolašvuodaid ovdáneapmái ja oahppamii.

2.7 Ovdaskuvllaoahpaheaddji ovddasvástádus oahpahasas

Ovdaskuvllaoahpaheaddjis lea ovddasvástádus oahpahasas ovdaskuvllas. Barggu ulbmil lea mánáid ovdáneapmi ja oahppan. Mánát galget oažžut ja ovddidit dieđuid ja árvvuid. Ovdaskuvllaoahpaheaddji galgá jođihit daid ulbmilstivrejvnon proseassaid ja maid váldit ovddasvástádusa dain áššiin oahpahasas:

- ahte fuolaheapmi, ovdáneapmi ja oahppan gullojit ovttas, okta ollislašvuolta.
- plánet ja čadáhít oahpahasas oahppoplána jelgii. Dán barggus maid ferte vuhtiiváldit daid máhtuid ja vásáhusaid mat mánáin juo leat,
- aktivitehtat mat eai lea plánejuvnon ja beroštumit, árgabeaivválaš aktivitehtat ja rutiinnat ovdaskuvllas šaddet oassin oahpahasas, ja
- ovddidit pedagogalaš sisdoalu ja birra mat movttidahttet ovdáneami ja oahppama. Sisdoallu ja biras mat hástet ja movttidahttet mánáid beroštumiid ja diehtoáŋgirisvuoda nu ahte mánát leat ieža árrjalaččat mielde oahppamis.

2.8 Rektora ovddasvástádus

Rektor lea dat pedagogalaš jođiheaddji. Son lea maid hoavda ovdaskuvllaoahpaheaddjiide, mánnágeahččiide ja eará bargiide ovdaskuvlaovttagas. Sus lea dat ollislaš ovttasvástádus das ahte skuvlejumi čuvvo daid našuvnnalaš ulbmiliid. Rektoris lea ovddasvástádus ovdaskuvlla kvalitehtas ja sus lea maid dalle erenoamaš ovddasvástádus ahte:

- jeavddalaččat ja systemáhtalaččat plánet, dárkkistit, árvvoštallat ja ovddidit skuvlejumi ja maid dan ládje ollašuttit ulbmiliidda,
- čadáhít systemáhtalaš kvalitehtabarggu ovttas ovdaskuvllaoahpaheaddjiiguin, mánnágeahččiiguin ja eará bargiiguin. Son galgá maid sihkkarastit ahte mánáid váhnemat ožžot vejolašvuoda oassálasttit kvalitehtabarggus,
- bargu dásseárvvu birra gullo maid kvalitehtabargui,

- jeavddalaččat čadahit ja dokumenteret ovdaskuvlla bargu vealaheami ja bilkkideami vuostá,
- addit ovdaskuvllaoappaheaddjái vejolašvuoda váldit ovddasvástádusa oahpahasas,
- juohke mánná ja su váhnemat ožžot buori álggahusa ovdaskuvllas,
- ovddidit ovdaskuvlla bargovugiid nu ahte mánáid váikkuhanfápmu buoriduvvo,
- biras lea rabas ja buorre ja doppe leat sihke digitála oahpponeavvut ja eara oahpponeavvut,
- skuvlejupmi hábmejuvvo nu ahte mánát geas leat erenoamaš dárbbut su ovdáneamis oažžu dan doarjaga ja hástalusaid maid sii dárbbášit,
- hábmet skuvlejumi ja heivehit resurssa juohkima nu ahte visot mánát ožžot dan doarjaga ja hástalusaid maid sii dárbbášit ovdáneapmái ja oahppamii,
- ovddidit ovttasbargovugiid ovdaskuvlaluohkáin, skuvllain ja ásttoáigedoaimmain doarjun dihte mánáid ovdáneami ja oahppama,
- álgit ovttasbarggu ovdaskuvleluohkáin, skuvllain ja ásttoáigedoaimmain ja dan ládje addit vejolašvuodaid luohhtevaš ovttasbargui, mas lea oktasaš oaidnu.
- ovddidit ovttasbargovugiid ovdaskuvlla ja váhnemiid gaskkas ja maid dieđihit váhnemiidda ovdaskuvlla ulbmilid ja bargovugiid birra, ja
- addit ovdaskuvllaoappaheaddjiide, mánnágeahččiide ja eará bargiide gelbbolašvuodaovdáneami mii gáibiduvvo jus sii ámmátlaččat galget máhtit čadahit sin bargguid. Lea dehálaš ahte sii dávjá ožžot dan vejolašvuoda muitalit sin oahpu birra ja oahppat nuppiin nu ahte dan ládje ovddidit skuvlejumi.

Ráđđehus mearrida ovdaskuvlla oahppoplána. Oahppoplánas leat guokte oasit ja vuosttaš oassi lea *Ovdaskuvlla árvovuodđu ja bargu* ja nuppát oassi lea *Ulbmilat ja njuolggadusat*. Dat guokte oasi galggašii lohkkuojuvvot ovttas jus galga ipmirdit skuvlejumi ulbmiliid.

Skolverket

www.skolverket.se